

Wpływy obce w słownictwie

Autor: Halina Karaś

Wpływy obce w słownictwie. Wpływy obce w słownictwie to przede wszystkim zapożyczenia leksykalne (zob. Zapozyczenia leksykalne). Rzadsze są zapożyczenia (inaczej kalki) znaczeniowe i kalki strukturalne (słowotwórcze). Kalki znaczeniowe to wyrazy, które zmieniły znaczenie lub uzyskały nowe znaczenie pod wpływem obcym, np. na pograniczu wschodnim pod wpływem języków wschodniosłowiańskich używa się czasowników hodować, myć, spotkać w znaczeniach 'wychowywać', 'prać', 'powitać'. Podobnym zmianom znaczenia ulegają wyrazy na pograniczu południowym pod wpływem czeskim i słowackim, np. dziedzina 'wieś', cudny 'dziwny', czuć 'słyszeć', fara 'plebania' (można też uznać, że to nie znaczenie się zmieniło, ale całe wyrazy wraz ze znaczeniem zostały przejęte przez gwary polskie). Sporadyczne są tylko gwarowe, lokalne kalki słowotwórcze, czyli słowa, które powstają na skutek kopiowania (odwzorowywania) budowy słowotwórczej obcych wyrazów, np. na pograniczu wschodnim i w polszczyźnie północnokresowej używa się kalkowanych z języka litewskiego czasowników odkluczyć 'otworzyć' (lit. atrakinti), zakluczyć 'zamknąć na klucz' (lit. už rakinti), a w gwarach warmińsko-mazurskich znane były kalki z języka niemieckiego, np. podciąg 'belka podtrzymująca belki pułap' (niem. Unterzug), podpacha 'pacha' (niem. Unterarm), sianożniwa (niem. Heuernte).